

Tarinoita ja uskomuksia Manssilasta

Lähde: Suomalaisen kirjallisuuden seura. Kansanrunousarkisto. Helsinki.

Ylioppilas Heikki Lehmusto kiersi vuonna 1938 Salmin pitäjän kylää keräten kansalta tarinoita, uskomuksia ja sananparsia. Hän vieraili mm. Miinalassa, Lunkulansaarella, Manssilassa, Kirkkojoella, Karkussa, Rajaselässä ja Käsnäselässä. Manssilassa hän jututti seuraavia ihmisiä: Ivan Alanko (s. 1876), Aleksanteri Alanko (s. 1880), Heikki Latvus (s. 1909), Nikifor Salminen (s. 1865), Vasili Röppänen (s. 1876) ja Oudatja Ruskoi (s. 1845).

Laskiaisesta, pääsiäisestä, Marian ja Jyrrin päivästä kerrottiin

Vasilei Röppänen:

Laskijaisiltana oli kaikilta tutuilta ja omaisilta pyydettyvä anteeksi pahoja tekoja.

Nikifor Salminen:

Laskiaisena, kun koko perhe oli rukoillut obrazoin edessä, oli lasten kumarruttava vanhempiansa edessä ja pyydeltävä pahojaan anteeksi.

Nikifor Salminen:

Kun paasto oli kerjennyt puoliväliin, leivottiin ristileivät. Ne tehtiin tavallisista ruisjauhoista. Obrazoin piälle ristileibyet pandih. Kylvämään lähdetäessä otettiin niistä palanen.

Ivan Alanko:

Marian päivänä on mentävä aikaisin nukkumaan, jotta työt kesällä saataisiin aikaisin päätökseen.

Ivan Alanko:

Palmusunnuntaina käytiin virpomassa sanoen:

”Virvoitan, varvoitan,
tuorehekse, tervehekse,
kulunahku eäres,
uusi nahku tilah.
Vuvvekse vaboa,
nedälekse velgoa,
Sinul vitšu,
minul jäitšy.”

Vasilei Röppänen:

Piinaviikon torstaina oli pantava piirainvärttinät piiloon, jottei kesällä käärmeitä kohtaisi.

Heikki Latvus:

Piinaviikon torstaina, jos kolmesta pesästä otetaan kolmesta eri kohdasta tuhkaa niin, kun tämä tuhka on kaalimaan istutettu, madot ja kirput eivät syö kaaleja.

Heikki Latvus:

Piinaviikon torstaina kaikki puiset talousesineet on pantava piiloon. Näin tehdään, jottei käärmeitä nähtäisi kesällä.

Aleksanteri Alanko:

Kiirastorstaina pantiin piirainvärttinät piiloon ja hommattiin härkimet.

Nikifor Salminen:

Pääsiäisaamuna pantiin piirainvärttinät piiloon. Samaten seulat. Kolinaa oli vältettävä.

Vasilei Röppänen:

Pääsiäisaamuna ennen auringonnousua mentävä kaivon kannelle jäätä suuhun ottamaan ja sitä oli oli sitten purastava, jotta kesällä itikat eivät purisi.

Ivan Alanko:

Mitä aiemmin eläimet 1. pääsiäispäivän aamuna ruokitaan, sitä aiemmin ne kesäsin illalla kotiin tulevat.

Ivan Alanko:

1. pääsiäispäivän iltana aikaisin maata, jotteivät ruuat aikaisin loppuisi.

Aleksanteri Alanko:

1. pääsiäispäivänä ei käytetty perunoita missään ruoassa. Talkkunoita käytettiin perunain sijasta piiraisiin.

Aleksanteri Alanko:

2. pääsiäispäivänä kylän kaikkien miesten tuli olla kirkossa. Kirkon kellon iskurin ympärille pantiin lapanen, jottei kellon ääni kuuluisi. Ken ei tullut kirkkoon se valettiin vedellä.

Ivan Alanko:

Jyrrin päivänä juostaan karjakellot kaulassa rakennusten ympäri, virvotaan eläimet ja ristitään silmät päivän nousuun päin. Pyydetäessä Jyrkiä suojelemaan karjaa pedoilta sanotaan:

”Pyhä Jyrgi syöttäi,
pane hurttas kiini,
raudazil rahkehil,
vaskizil vandehil.
Otšu kiiru kiveh,
tagaraivo tandereh.”

Vasilei Röppänen:

Jyrrin päivänä juoksivat lapset lehmän ja lampaan kellot kaulassa ympäri karjarakennusta ja ihmisten on tapana ristiä silmänsä päivännousuun päin.